

คำอธิบายข้อมูล	
รหัสของตาราง	EC_XT_046
ชื่อตาราง	ดุลการชำระเงิน (สรุป)
ความถี่ของข้อมูล ความล่าช้า และกำหนดเวลาเผยแพร่	ความถี่ รายเดือน ความล่าช้า 1 เดือน กำหนดเวลาเผยแพร่ วันทำการสุดท้ายของเดือนถัดไป
หลักวิธีทางสถิติ • หลักการนิยามและการจัดกลุ่ม • ความครอบคลุม • การบันทึกข้อมูลและมาตรฐานบัญชีที่เกี่ยวข้อง • ลักษณะของข้อมูลและวิธีการจัดเก็บ • วิธีประมวลผลข้อมูล	<p>ดุลการชำระเงิน หมายถึง ผลสรุปของการทำธุรกรรมทางเศรษฐกิจ (Economic transaction) ระหว่างผู้มีถิ่นฐานในประเทศ (Resident) กับผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศ (Nonresident) ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ประกอบด้วยดุลบัญชีเดินสะพัด (Current Account) และดุลบัญชีเงินทุน (Capital and Financial Account)</p> <p>1. ดุลบัญชีเดินสะพัด (Current Account) คือผลรวมสุทธิของดุลการค้า ดุลบริการ รายได้ปฐมภูมิ และรายได้ทุติยภูมิ ประกอบด้วย</p> <p>1.1 ดุลการค้า (Trade Balance) คำนวณจากข้อมูลการส่งออก-นำเข้าที่ได้รับจากกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง เป็นรายเดือนในรูปแบบของเพิ่มข้อมูล ดุลการค้า คือ ผลต่างสุทธิระหว่างมูลค่าสินค้าส่งออก เอฟโอ.บี (ราคาที่ไม่รวมค่าระวางและประกันภัยสินค้า) กับมูลค่าสินค้านำเข้า เอฟโอ.บี ที่ได้ปรับตามค่านิยมของดุลการชำระเงิน ตามคู่มือการจัดทำสถิติดุลการชำระเงินฉบับที่ 6 (BPM6) ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศแล้ว</p> <p><u>รายการที่หักออกจากข้อมูลของกรมศุลกากร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • สินค้าที่เป็นธุรกรรมระหว่างผู้มีถิ่นฐานในประเทศ (residents) ด้วยกันหรือผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศ (Nonresidents) ด้วยกัน เช่น สินค้าของสถานทูต • สินค้าที่ไม่เปลี่ยนความเป็นเจ้าของ เช่น สินค้าส่งซ่อม สินค้าส่งออกและนำเข้าเป็นการชั่วคราว สินค้าเช่าและสินค้าตัวอย่าง • ของส่วนตัวและของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้วซึ่งเจ้าของนำเข้ามาหรือนำออกไปพร้อมกับตนเพื่อใช้เองหรือเนื่องจากการย้ายภูมิลำเนาและมีจำนวนพอสมควรแก่ฐานะ <p><u>รายการที่บวกเพิ่มจากข้อมูลของกรมศุลกากร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • สินค้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากร เช่น ดาวเทียม สินค้าทหารบางรายการ และกระแสไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น <p><u>รายการปรับอื่นๆ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • การเหลื่อมเวลาในการบันทึกรายการกับการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของ ตัวอย่างเช่น รถ.นับการนำเข้าเครื่องบินพาณิชย์ ณ วันที่บริษัทบันทึกบัญชีเครื่องบินที่นำเข้า ขณะที่กรมศุลกากรบันทึกการนำเข้าเครื่องบิน ณ วันที่มีการทำพิธีการศุลกากรซึ่งบันทึกหลังจากที่นำเข้าเครื่องบินมาแล้ว • การใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่แตกต่างกันในการแปลงมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าจากหน่วยดอลลาร์ สรอ. เป็นหน่วยบาท โดยกรมศุลกากรใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่ประกาศล่วงหน้าให้ผู้ส่งออก/นำเข้าใช้เมื่อทำพิธีการศุลกากร โดยใช้อัตราซื้อแปลงมูลค่าการส่งออกและใช้อัตราขายแปลงมูลค่าการนำเข้า ขณะที่ รถ.ใช้อัตรากลางของอัตราซื้อขายเฉลี่ยของแต่ละเดือนในการแปลงมูลค่าทั้งการส่งออกและการนำเข้าในเดือนนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการจัดทำสถิติดุลการชำระเงินตาม BPM6 <p>1.2 ดุลบริการ รายได้ปฐมภูมิ และรายได้ทุติยภูมิ (Services, Primary Income, & Secondary Income) เป็นผลรวมสุทธิของ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ดุลบริการ (Services) เป็นผลสุทธิระหว่างรายรับและรายจ่ายของบริการระหว่างประเทศ ประกอบด้วยค่าขนส่ง ค่าท่องเที่ยว ค่าบริการและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของภาคทางการ ค่าสื่อสารโทรคมนาคม ค่ารับเหมาก่อสร้าง ค่าลิขสิทธิ์/เครื่องหมายการค้า/สิทธิบัตร ค่าประกันภัย เป็นต้น • รายได้ปฐมภูมิ (Primary Income) ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> (1) ผลตอบแทนการจ้างงาน (Compensation of employees) หมายถึงรายได้ในรูปแบบของค่าจ้างเงินเดือน และสวัสดิการทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน และ (2) รายได้จากการลงทุน (Investment income) หมายถึงผลตอบแทนที่ได้รับจากการถือครองทรัพย์สินทางการเงินในต่างประเทศ ได้แก่ ผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนโดยตรง การลงทุนในหลักทรัพย์ และการ

คำอธิบายข้อมูล

ลงทุนอื่นๆ

- **รายได้ทุติยภูมิ (Secondary Income)** หมายถึงเงินโอนหรือเงินช่วยเหลือต่างๆ ที่ผู้มีถิ่นฐานในประเทศได้รับจากผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศ ซึ่งเป็นธุรกรรมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิทธิความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินที่แท้จริงหรือทางการเงิน

ข้อมูลส่วนใหญ่มาจากระบบการรายงานธุรกรรมต่างประเทศ (International Transaction Reporting System : ITRS) เสริมด้วยข้อมูลรายรับและรายจ่ายท่องเที่ยวจากกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ข้อมูลจากการสำรวจ ข้อมูลจากหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งข้อมูลจากการคำนวณหรือประมาณการ

2. ดุลบัญชีเงินทุน (Capital and Financial Account) ประกอบด้วยบัญชีทุน (Capital Account) และบัญชีการเงิน (Financial Account)

2.1 บัญชีทุน (Capital Account) หมายถึงรายรับและรายจ่ายที่เกิดจาก

- (1) ธุรกรรมโอนเงินยืมเงินทั้งในรูปแบบเงินและมิใช่ตัวเงิน เช่น เงินทุนให้เปล่าในรูปแบบของเงินทุนหรือสินค้านำเข้า หรือการโอนสิทธิในทรัพย์สินถาวรและการยกหนี้ให้ (Debt forgiveness) และ (2) การซื้อขายทรัพย์สินที่ผลิตขึ้นไม่ได้และมีชีพทรัพย์สินทางการเงิน ทั้งที่สามารถจับต้องได้เช่น ที่ดิน และ ไม่สามารถจับต้องได้เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า

สำหรับกรณีการซื้อขายที่ดินโดยสถานทูตถือเป็นข้อยกเว้น เนื่องจากการโอนความเป็นเจ้าของระหว่างระบบเศรษฐกิจ จึงให้ถือเป็นธุรกรรมในบัญชีทุน แต่การซื้อขายที่ดินโดยทั่วไประหว่างผู้มีถิ่นฐานในประเทศและผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศ ให้ถือเสมือนว่าผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศที่ซื้อที่ดินนั้น ตั้ง notional unit ขึ้นในประเทศที่ที่ดินตั้งอยู่ เพื่อเป็นผู้ถือครองที่ดินที่ตนซื้อ และตนมีสิทธิเรียกร้องทางการเงิน (financial claim) ต่อ notional unit นั้นอีกทอดหนึ่ง จึงให้บันทึกบัญชีกรณีนี้เป็นการลงทุนโดยตรง มิใช่บัญชีทุน (รายละเอียดตามข้อ 2.2)

2.2 บัญชีการเงิน (Financial Account) หมายถึงธุรกรรมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ในสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งครอบคลุมถึงการลงทุนโดยตรง (Direct Investment) การลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio Investment) การลงทุนในอนุพันธ์ทางการเงิน (Financial Derivatives) และการลงทุนอื่นๆ (Other Investment)

- **การลงทุนโดยตรง (Direct Investment)** เป็นธุรกรรมการลงทุนในระยะยาวที่ผู้ลงทุนที่มีถิ่นฐานในประเทศหนึ่งมีต่อธุรกิจที่มีถิ่นฐานในอีกประเทศหนึ่ง ทั้งที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคลและส่วนบุคคล ประกอบด้วยเงินลงทุนในทุนเรือนหุ้น (Equity capital) ซึ่งหมายถึงการลงทุนด้วยการถือหุ้นที่มีสิทธิร่วมในการบริหารกิจการตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป การกู้ยืมระหว่างบริษัทในเครือ และกำไรที่นำกลับมาลงทุน ตราสารหนี้และสินเชื่อการค้าที่เป็นธุรกรรมระหว่างบริษัทในเครือด้วยกัน
- **การลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio Investment)** หมายถึงธุรกรรมเกี่ยวกับการซื้อขายเปลี่ยนมือตราสารทุน (Equity securities) ตราสารหนี้ (Debt securities) ทั้งในรูปแบบพันธบัตร (Bonds) ตัวเงิน (Notes) และเครื่องมือทางการเงิน (Money market instruments) ต่าง ๆ ทั้งนี้ยกเว้นตราสารที่จัดเป็นการลงทุนโดยตรงและเงินสำรองระหว่างประเทศ
- **การลงทุนในอนุพันธ์ทางการเงิน (Financial Derivatives)** หมายถึงธุรกรรมเกี่ยวกับอนุพันธ์ทางการเงิน ทั้งนี้ จะบันทึกเฉพาะผลกำไรหรือขาดทุนจากสัญญาอนุพันธ์ดังกล่าว มิใช่ notional amount
- **การลงทุนอื่นๆ (Other Investment)** ประกอบด้วยเงินกู้ สินเชื่อการค้า เงินฝาก และบัญชีลูกหนี้และเจ้าหนี้อื่นๆ

บัญชีการเงิน ยังสามารถจำแนกเป็นธุรกรรมของแต่ละภาคธุรกิจ ได้ดังนี้

1. **ธนาคารกลาง** ประมวลผลจากรายงานงบดุลของธปท. และศูนย์ข้อมูลตราสารการเงินแห่งประเทศไทย
2. **รัฐบาล** ประมวลผลจากข้อมูลจากสำนักบริหารหนี้สาธารณะ และศูนย์ข้อมูลตราสารการเงินแห่งประเทศไทย
3. **สถาบันการเงินที่รับฝากเงิน (นอกจากธนาคารกลาง)** ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และสถาบันการเงินอื่นๆ ที่รับฝากเงิน ข้อมูลของภาคธุรกิจนี้ประมวลผลจากข้อมูลจากระบบการรายงานธุรกรรมต่างประเทศ (International Transaction Reporting System : ITRS) รายงานการเพิ่มทุนของธุรกิจธนาคารจากฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน ธปท. ศูนย์ข้อมูลตราสารการเงินแห่งประเทศไทย ผลสำรวจหนี้ต่างประเทศรายไตรมาส และผลสำรวจฐานะการลงทุนระหว่างประเทศรายปี
4. **ภาคอื่นๆ** ประกอบด้วย

คำอธิบายข้อมูล

4.1 สถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงิน ประกอบด้วยบริษัทหลักทรัพย์ ประกันภัย กองทุนรวม บริษัทโฮลดิ้ง และองค์กรอื่นๆ ที่ประกอบธุรกิจด้านการเงินแต่ไม่ได้รับฝากเงิน ไม่ว่าจะเป็นเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจก็ตาม ข้อมูลของภาคธุรกิจนี้ประมวลผลจากแหล่งข้อมูลเดียวกับข้อ 3

4.2 ธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน คริวเรือน และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ประกอบด้วยบริษัทเอกชน และรัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจด้านการเงิน บคคลดธรรมดา และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ข้อมูลของภาคธุรกิจนี้ประมวลผลจากแหล่งข้อมูลเดียวกับข้อ 2 และ 3 เสริมด้วยข้อมูลจากการสำรวจสินเชื่อการค้ารายปี และรายงานสินเชื่อน้ำมันจากบริษัทน้ำมัน

ข้อมูลในบัญชีการเงิน จะปรับด้วยผลสำรวจหนี้ต่างประเทศทุกไตรมาส ผลสำรวจฐานะการลงทุนระหว่างประเทศรายปี และผลสำรวจสินเชื่อการค้ารายปี

ความคลาดเคลื่อนสุทธิ เป็นความคลาดเคลื่อนจากการจัดเก็บสถิติ จำนวนจากความแตกต่างของดุลการชำระเงิน กับผลรวมของดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลบัญชีเงินทุน

ดุลการชำระเงิน เป็นการเปลี่ยนแปลงของยอดคงค้างสินทรัพย์ฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศที่เกิดจากธุรกรรมเท่านั้น ไม่นับรวมผลจากการตีราคาและการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยน

ดุลการชำระเงิน ลงบัญชีโดยยึดหลักการระบบการลงบัญชีคู่ (Double entry system) โดยในแต่ละธุรกรรมจะต้องลงบัญชีทั้งด้านเครดิตและเดบิตและในจำนวนที่หักล้างกันพอดี

การประเมินราคา ใช้ราคาตลาด (Market price) เป็นหลัก ในกรณีที่ธุรกรรมนั้นไม่มีราคาตลาด ใช้ราคาตลาดที่อยู่ในเงื่อนไขใกล้เคียงกัน

การแปลงมูลค่าธุรกรรมจากหน่วยสกุลเงินหนึ่งเป็นมูลค่าเทียบเท่าดอลลาร์ สรอ. จะใช้อัตราปิดซื้อขายเฉลี่ยรายเดือนในตลาดนิวยอร์ก และเทียบเป็นเงินบาทโดยใช้อัตรากลางของอัตราซื้อขายเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ในเดือนนั้น

การบันทึกบัญชีใช้หลักตามเกณฑ์คงค้าง ณ เวลาที่เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ (Accrual basis) คือเมื่อเกิดธุรกรรมการเปลี่ยนแปลงสิทธิความเป็นเจ้าของ (Change of ownership) ระหว่างผู้มีถิ่นฐานอยู่ในประเทศกับผู้มีถิ่นฐานอยู่ในต่างประเทศ แม้ว่าจะยังไม่มีชำระเงินก็ตาม แต่เนื่องจากข้อมูลบางส่วนมาจากระบบ ITRS การจัดเก็บข้อมูลบางส่วนจึงเป็นเกณฑ์เงินสด (Cash basis) กล่าวคือ จะบันทึกการขายการเมื่อธุรกรรมนั้นมีการชำระเงิน ดังนั้นจึงมีการนำข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ ที่เป็นข้อมูลตามเกณฑ์คงค้างมาปรับใช้ด้วย

การเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปตามหลักการ “passive confidentiality” กล่าวคือ หากบุคคลหรือนิติบุคคลใดเห็นว่าจะได้รับผลกระทบจากการแสดงรายละเอียดตามหมวดหมู่ในตารางสถิติ โปรดแจ้งมายังผู้จัดการบริการประจำตารางที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอให้อปท. พิจารณาทบทวนการจัดหมวดหมู่เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบดังกล่าว

คำอธิบายข้อมูล	
แหล่งที่มาของข้อมูล	<ol style="list-style-type: none"> 1. ธนาคารแห่งประเทศไทย 2. กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง 3. ระบบการรายงานธุรกรรมต่างประเทศ (ITRS) 4. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจอื่นๆ รวมทั้งบริษัทเอกชน 5. การสำรวจข้อมูลหนี้ต่างประเทศรายไตรมาส 6. การสำรวจฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ รายไตรมาส รายปี 7. การสำรวจสินเชื่อการค้ารายปี 8. ศูนย์ข้อมูลตราสารการเงินแห่งประเทศไทย 9. แหล่งข้อมูลอื่นๆ
สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่	<p>เว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย</p> <p>https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=643&language=TH</p>
การปรับปรุงข้อมูล	<p>ข้อมูลจะถูกปรับแก้ทุกสิ้นไตรมาส โดยปรับแก้ไขย้อนหลัง 2 ไตรมาส ตามข้อมูลที่ได้รับเพิ่มเติมจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสำรวจหนี้ต่างประเทศรายไตรมาส 2. การสำรวจฐานะการลงทุนระหว่างประเทศ รายไตรมาส 3. ข้อมูลจากสำนักบริหารหนี้ กระทรวงการคลัง (หากมีการแก้ไข) 4. รายงานจากรัฐวิสาหกิจ (หากมีการแก้ไข) 5. ระบบการรายงานธุรกรรมต่างประเทศ (ITRS) <p>นอกจากนี้ ข้อมูลจะถูกปรับแก้ ณ สิ้นกันยายน โดยปรับแก้ไขย้อนหลัง 2 ปี ตามข้อมูลที่ได้รับเพิ่มเติมจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสำรวจฐานะการลงทุนระหว่างประเทศรายปี 2. การสำรวจสินเชื่อการค้ารายปี 3. กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง 4. กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา 5. ศูนย์ข้อมูลตราสารการเงินแห่งประเทศไทย

ทีมสถิติภาคต่างประเทศ 1-2

ฝ่ายเศรษฐกิจมหภาค

โทร. 0-2283-5165